

DISSERTATIO III.

De divinis decretis Formaliter prædefinitivis actuum creaturæ liberorum.

Duplex à nostris Doctoribus, actus liberi creati prædefinitio distinguitur: alia formalis, nimirum, qua directè, & expressè vult actum creatum liberum, ut hac: volo consensum salutarem: alia virtualis, qua licet non explicitè decernat actum liberum; decernit tamen aliquid per illum constitutum, aut cum eo connexum, ut hac: volo auxilium A, quia efficax: & de prima prædefinitione in præfenti disputamus; de secunda verò, dissertatione sequenti. Sit ergo.

SECTIO I.

An prædefinitio formalis consensus ut liberi servet libertatem?

Premitto primo: quod prædefinitio est: decretum, quo Deus efficaciter vult, & decernit actum liberè, & meritorie ponendum. Atque hoc decretum triplex esse potest; primum: quod ordine signorum, & causalitatis sit purè comitans nostrum actum, ideoque solum vocabitur prædefinitio, quatenus actum in duratione præcedit, sicut æternum præcedit temporale. Secundum, quod vel vi sua influat, & determinet actum, vel saltem inferat principium proximè influens, & determinans, quale est prædeter-

mina-

SECTIO I.

minatio physica; atque hæc est prædefinitio Thomistica, libertatem evertens.

Tertium, quod actum præcedit ordine non solum durationis, sed etiam causalitatis; non tamen proximæ, sed ut principium purè remotum, & mediatum; quod eatenus solum dicitur in actum influere, quatenus causat auxilia, seu principia indifferentia, à quibus proximè actus procedit; & quod decretum ita quidem se habet, ut postquam ea principia causarit, neque ea applicet, aut conjungat cum actu, nec ea ad ipsam determinet, nec cum eis cooperetur, sed jam se gerat, ac si non esset in ordine ad eum transitum, quo voluntas transit à statu indifferentiæ ad actum, præ illius omissione: hæcque est prædefinitio Jesuitica actus liberi salutaris purè remotè, & mediatè in ipsum influens.

Modus verò, quo Deus talem concipit prædefinitionem, hic est: Deus postquam per scientiam naturalem cognovit possibilitatem, tum consensus liberi, tum auxiliòrum, quibus liberè fit, habet hanc scientiam mediam: si dederò Petro hæc auxilia de se indifferentia ad utrumvis, & ei præparaverò meam omnipotentiam, decreto etiam ad utrumvis indifferente, Petrus utetur toto isto actu primo indifferente determinando se ad consensum, præ dissensu. Quibus scientiis naturali, & media suppositis, Deus resolutè & efficaciter, decreto purè intentivo decernit, ut consensus ponatur, eo modo libero, quo prævisus fuit ponendus à Petro. Et est ratio: quia quoties

I 2

Deus

Deus videt, se habere in sua potestate media, quibus infallibiliter consensum obtineat, potest resolutè, & efficaciter decernere existentiam consensus, obligando se per hoc decretum ad collationem mediocritatis, sub quibus prævisus est consensus ponendus; sed per dictas scientias Deus videt, omninò esse in sua potestate auxilia indifferentia, quibus infallibiliter fiat consensus salutaris: ergo potest illum resolutè, & efficaciter decernere.

Præmitto secundo: quod juxta Sanctum Anselmum, libro, *Cur Deus homo?* Capite 18. necessitas propriè, & simpliciter antecedens, quæ juxta ipsum, & omnes Theologos, tollit libertatem, sic definitur: *qua causa est, ut res sit*; atque item, sic: *qua est præcedens, & efficiens*: hoc autem exemplum ponit, ut explicet: *qua res facit loqui*. Ulterius lib. 1. de concordia, capite 1. sic illam describit: *qua ita est præcedens, ut faciat rem esse*. Ex quibus definitionibus constat, quod prædefinitio Jesuitica, nuper explicata, non est talis necessitas simpliciter antecedens, quia neque est causa, ut consensus sit, nec præcedit ipsum faciendo, nec facit hominem consentire, sed tantum causat auxilia, seu proximam indifferentiam ad consensum, vel ejus omissionem.

Atque id etiam constat ex Divo Augustino, qui libro 1. de civitate, capite 10. ad probandam nostrorum actuum libertatem, sic ait: *Si necessitas nostra illa dicenda est, qua non est in nostra potestate, sed etiam si nolimus, efficit, quod potest; mani-*

manifestum est, voluntates nostras, quibus rectè, vel perperam vivitur, sub tali necessitate non esse. Ex quibus sic: illa est necessitas simpliciter antecedens, lædensque libertatem, quæ non est in nostra potestate; sed licet nolimus, efficit consensum; sed prædefinitio Jesuitica causando auxilia indifferentia, solum efficit nostram indifferentiam ad consensum; non vero efficit ipsum, estque in nostra potestate ex suppositione indifferentiæ causatæ in nobis, etsi nolimus consentire, ipsam impediemus: unde nil adhuc remotè efficiet, cum non existat: ergo non est necessitas simpliciter antecedens, sed simpliciter consequens, cum rem non faciat, sed à libera voluntate descendat, & solum secundum quid antecedens, quatenus causando auxilia, remotè consensum causat. Nunc fit.

Prima conclusio cum Eximio, lib. 1. de auxilijs, capite 16. & lib. 13. capitibus 16. 17. & 19. & libro de prædestinatione capite 8. Patribus Ribadeneyra disp. 12. Izquierdo disp. 39. quæst. 2. Herrera, quæst. 10. lect. 2. Ruiz, Quiroz, Meniessa, & communi Nostratum. Contra Patres Valquez, disp. 89. capite 10. Valentia, Lessio, Alarçon, Herize, & alios: prædefinitio formalis purè intentiva consensus, ut liberi, regulata scientia media bene coheret cum libertate. Probatur conclusio à priori: consensum esse liberum est formalissimè, quod voluntas à nullo comprincipio determinetur, sed seipsam determinet; sed posita prædefinitione, voluntas à nullo comprincipio determinatur ad

consensum, sed seipsam determinat: ergo posita prædefinitione, consensus est liber, ac per consequens, ea bene cohæret cum libertate.

Major patet, tum ex terminis, tum ex Divo Anselmo, libro de concordia, capite 1. aientes: *quod tunc operatio est libera, quando sola voluntas determinat ibi, quid teneat, nec aliquid facit vis necessitatis, dum operatur electio sola voluntatis.* Probatur igitur minor: si ab aliquo determinaretur voluntas ad consensum, esset, vel à principijs proximis constitutivis libertatis, vel ab ipsa prædefinitione; sed à nullo ex his determinatur: ergo posita prædefinitione, &c. Probatur minor de principijs proximis: nam omnia principia constitutiva libertatis sunt indifferentia; sunt enim voluntas, auxilia, decretum indifferens omnipotentia applicativum, & sunt ea ipsa, sub quibus Deus ante prædefinitionem præviderat per scientiam mediam, voluntatem liberè consensuram: ergo voluntas à nullo ex his, præter seipsam, determinatur.

Probatur jam eadem minor, de prædefinitione: nam hæc est purè intentiva, & non executiva consensus, nec principium cum voluntate cooperans ad ipsum, sed tota se occupat in causatione indifferentia ad utrumvis, nullum inducendo medium determinans; atque ita se habet, ut post causatam indifferentiam, nullum jam alium præstet influxum, applicationem, vel determinationem, ut voluntas ex ea indifferentia transeat ad consensum, præ dissensu: ergo voluntas non determinatur à prædefinitione.

ne: nam, quod prædefinitio causet potentiam proximam, nil minuit de ejus indifferentia, hæc enim eadem est, ac esset, si non daretur prædefinitio, ut per se patet.

Respondebis tamen primo: implicare in terminis, quod Deus prædefiniat efficaciter determinatè consensum, & quod talis prædefinitio sit consensus, *ut liberi.* Sed contra est: quia Deus potest velle non solum, quod consensus fiat, sed etiam, quod fiat sine ullo necessitante ad ipsum; sed hoc formalissimè est prædefinire consensum, ut liberum: ergo Deus potest prædefinire consensum, ut liberum. Probatur major: Deus potest efficaciter velle illud objectum bonum, quod præcognoscit non solum in se possibile, sed etiam possibile sibi, seu positum in sua potestate; sed quod homo ponat consensum sine ullo necessitante ad ipsum, est objectum bonum, quod Deus, & per scientiam naturalem cognoscit ut in se possibile, & per mediam possibile sibi, seu plenè positum in sua potestate, quatenus potest dare ea auxilia indifferentia, quorum efficaciam præcognoscit: ergo Deus potest, &c.

Atque hæc ratio sumitur ex Divo Anselmo, libro de concordia capite 1. columna 3. iniquiente: *Quoniam quod Deus vult non potest non esse, cum vult hominis voluntatem nulla cogi necessitate ad volendum, vult effectum sequi voluntatem, tunc est necessè, voluntatem esse liberam, & esse, quod vult.* Unde patet discrimen inter nostram prædefinitionem, & Thomisticam: hæc enim cum

velit, consensum immediatè oriri à principio prædeterminante voluntatem eo ipso vult, quod consensus fiat medio aliquo necessitante voluntatem, ac proindè implicat in terminis volens ut consensus sit liber: nostra vero prædefinitio, cum velit, quod consensus fiat immediatè à voluntate ut indifferente, sine implicatione vult, quod fiat sine ullo necessitante, ac proindè, *ut liber.*

Patet etiam discrimen inter nostram prædefinitionem, decretumque Scoticum comitans, & tam *in essendo*, quam *in influendo* independens à scientia media, connexumque cum consensu: tale enim decretum quamvis ponatur non influens physicè in actum (quia est communis opinio, quam nos hic, *diff. 1. sect. 1.* amplexi sumus, quod Dei decreta non influunt physicè in effectus, sed solum ut conditio, seu applicatio omnipotentis) attamen, quia omnipotentiam applicat, & determinat immediatè ad influendum cum homine in consensum prædissensu, & quia potentia proxima involvit omnipotentiam paratam per decretum ad concurrendum: eo ipso facit, quod homo, ut proximè potens ad consensum dicat potestatem, ut determinatam ad unum, ac proindè non indifferente, nec liberam.

Nostra autem prædefinitio, quamvis connexa cum consensu bene libertatem servat, quia non solum non influunt immediatè in consensum, sed nec applicat, aut determinat ad

ad influendum principia proxima: totum enim ejus munus est causare ea principia indifferente, sub quibus fuerat prævisa voluntas consensura, & postea nil facit, sed sola voluntas se transfert ad actum, ut applicata per decretum indifferens. Inde prædefinitio solum dicitur applicare principia proxima, quatenus ea causat in voluntate, non quatenus hanc determinet ad operandum: secus est decretum Scoticum, quod post existentiam auxilij indifferentis determinat immediatè omnipotentiam pro priori ad nostrum consensum ad causationem ipsius, & indifferente auxilij facit applicatam, & determinatam immediatè ad unum.

Respondebis secundo: prædefinitionem non cohære cum libertate, quia est inimpedibilis. Sed contra: nam prædefinitio solum influit in existentiam auxiliorum, & non in consensum: ergo voluntas potest eam impedire. Probatur consequentia: eo ipso, quod prædefinitio solum causet indifferente ad utrumvis, jam ex suppositione, & pro signo hujus indifferentis pendet ab arbitrio voluntatis, quod ipsa existat, vel non existat: ergo voluntas potest eam impedire. Probatur prima pars antecedentis: ab eo pendet, quod existat prædefinitio, à quo pendet, quod existat consensus ad eam requisitus tamquam terminus connexionis; sed pro signo indifferentis pendet ab arbitrio voluntatis, quod existat consensus: ergo & quod existat prædefinitio. Probatur secunda pars: eo quod pro signo indifferentis habeat voluntas in sua manu, quod

non existat consensus, habet etiam quod non fuerit prævisus per scientiam mediam; sed si non fuisset ita prævisus, nunquam exitisset prædefinitio, utpotè essentialiter ab ea scientia dependens: ergo pendet à voluntate, quod non existat prædefinitio.

Respondebis tertio cum Patre Junio, de prædestinatione, sect. 6. capite 11. quod licet prædefinitio purè intentiva, si possibilis sit, non tollat libertatem; attamen, quia non potest esse *intentiva*, quin simul sit *executiva*, libertatem evertit. Sed contra: quia non repugnat decretum efficax intentivum, quod non sit executivum: ergo bene potest prædefinitio efficax esse purè intentiva. Probatur antecedens; non repugnat hoc decretum: *volo existere consensus per auxilia efficacia, quæ decernat decretum B*; sed tale decretum est efficax intentivum, & non executivum, ut ex eius tendentia patet: ergo non repugnat tale decretum. Probatur major primo: quia tale decretum non repugnat ex defectu scientiæ dirigentis, nam dirigitur scientia naturali, & media ut supra explicatum est.

Secundo: non repugnat, quia sit imperium reflexum alterius decreti, nam juxta satis communem, & etiam adversariorum sententiam, Deus potest efficaciter suos actus imperare. Tertio demum: non repugnat, eo quod sit tendentia affectivè efficax circa finem, ut ponendum per media; & de conceptu talis tendentiæ sit, quod non relinquat alteri decreto executionem, nam contra est: quia per te eatenus so-

lum

lum id est verum, quatenus ex tendentia decreti non appareat aliqua limitatio continens ejus efficaciam intra limites paræ intentivæ; sed ex tendentia dicti decreti, ea limitatio apparet, ut constat ex illo: ergo non repugnat.

Uterius: potest Deus imperare per imperium reflexum, etiam juxta adversarios, decretum executivum alicujus objecti; sed tale imperium reflexum esset purè intentivum talis objecti (licet ut vult Pater Junius foret executivum actus imperati:) ergo possibile est etiam decretum efficax purè intentivum. Probatur minor: tale imperium esset volitio efficax illius objecti, ut ponendi per decretum executivum: nam vellet decretum executivum exequi illud objectum, quod est formalissimè velle, illud objectum esse executum per tale decretum executivum; sed volitio objecti ut ponendi per aliud decretum executivum est decretum efficax purè intentivum talis objecti, cum & sit inseparabilis ab objecti existentia, & non sit formalis, sed tantum illativa executio illius: ergo tale imperium reflexum esset purè intentivum. Vide plura apud Ramirez, de prædestinatione, disputatione 12. capite 1.

Denique nostra conclusio probatur à paritate divinarum promissionum: quia Deus potest promittere, & sæpè in scriptura promittit hominibus conversionem liberam, & actus salutares, quod patet, tum ex Augustino, de prædestinatione, capite 20. aiente: *Nonne fides gentium promissa est Abraha?* Tum etiam ratione: nam qui potest

potest ut Dominus aliquid donare, potest & permittere; sed Deus potest hominibus donare bonas voluntates: ergo & promittere. Nunc sic; ergo & potest eas prædefinire, quia promissio ritè facta uti est divina, affert secum propositum efficax circa rem promissam; sed hoc propositum est prædefinitio efficax: ergo si Deus potest promittere, potest prædefinire. Uterius: promissio non solum est connexa cum dono, seu actu promisso, sed etiam eum præcedens ordine causalitatis, quia tendit practicè ad executionem rei promissæ, & ad eam rem conferendam præbet Deo moti-um inducens, & obligans; sed hoc non obstante, bene cohæret cum libertate actus promissi: ergo similiter prædefinitio,

SECTIO II.

Aliæ duæ conclusiones statuuntur.

Secunda conclusio cum omnibus nostris Doctoribus, præter Patrem Ramirez, de prædestinatione, disputatione 12. capit. 5. num. 134. citantem pro se Patrem Arrubal, & quem unus, vel alter Recentior sequitur: prædefinitio executiva consensus liberi, licet prærequisita non sit, tollit libertatem: unde est implicatoria. Probatur conclusio: talis prædefinitio executiva est inimpedibilis à voluntate, & etiam connexa: ergo tollit libertatem. Probatur antecedens: talis prædefinitio solum posset esse impedibilis à voluntate, si esset regulata scientia media, vel ab ea aliquo alio modo penderet; sed non potest regulari scientia media,

vel

vel ab ea aliquo alio modo pendere: ergo est inimpedibilis. Probatur minor: talis prædefinitio pugnat essentialiter cum suppositione scientiæ mediæ: ergo non potest regulari scientia mediæ, &c.

Probatur antecedens: talis prædefinitio pugnat essentialiter cum eo, quod ipsa essentialiter supponat decretum in differens applicativum omnipotentis inclusum in hypothese scientiæ mediæ; sed hoc est pugnare essentialiter cum suppositione scientiæ mediæ: ergo pugnat. Probatur major: talis prædefinitio essentialiter pugnat cum eo, quod sit essentialiter superflua; atqui si essentialiter supponat decretum indifferens applicativum omnipotentis, essentialiter erit superflua, quia erit decretum executivum, supponens essentialiter, vel saltem alio modo requirens aliud decretum executivum ejusdem rei: ergo talis prædefinitio, &c. Probatur minor: juxta omnes Philosophos, actio essentialiter supponens aliam actionem productivam ejusdem termini est essentialiter superflua: ergo pariter decretum executivum essentialiter supponens aliud.

Probatur consequentia: sicut actio est actualitas rei; ita decretum executivum est executio rei; sed actualitas rei essentialiter supponens aliam actualitatem est essentialiter superflua: ergo executio rei essentialiter supponens aliam executionem est essentialiter superflua. Respondet primo Pater Ramirez: hoc ad summum probare, repugnare prædefinitionem executivam

vam